

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218200758
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8218200758.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava 37, IČO: 31 749 542, právne zastúpený GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1. W. U., E.. Č., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. Z. XX, XXX XX E., X. X. U., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. Z. XX, XXX XX E., o zaplatenie 13.625,76 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 19.10.2020 č.k. 3Csp28/2018 - 313, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 13.625,76 Eur, zmluvného úroku vo výške 3,60 % ročne z nesplatennej istiny vo výške 13.625,76 Eur od 29.04.2016 do 09.04.2018, zmluvného úroku vo výške 3,60 % ročne z nesplatennej istiny vo výške 13.625,76 Eur od 10.04.2018 do 30.11.2018, úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z nesplatennej istiny vo výške 13.625,76 Eur od 29.04.2016 do 09.04.2018, úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z nesplatennej istiny vo výške 13.625,76 Eur od 10.04.2018 do 30.11.2018, zmluvnej pokuty vo výške 1.211,01 Eur z a s t a v u j e .

- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

- III. Stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie okrem iného odôvodnil zistením, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako žiadatelia uzavreli dňa 29.10.2001 zmluvu o poskytnutí podpory uzavretej podľa ustanovení zákona NR SR č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. XXX/XXXX/XXXX. Na základe tejto zmluvy poskytol žalobca žalovaným podporu vo forme úveru v celkovej výške 600.000,- Sk účelovo určenú na prestavbu a výstavbu rodinného domu pri úrokovej sadzbe 3,6% a dobe splatnosti 30 rokov. V dôsledku nedodržania platobnej disciplíny zo strany žalovaných, žalobca odstúpil od zmluvy listom zo dňa 23.03.2016 (po predchádzajúcom zaslaní písomných výziev), čím sa celý dlh stal splatným. Súčasne vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy vo výške 16.541,50 eur, pozostávajúcej z nesplatennej istiny 13.625 eur, nesplateného zmluvného úroku k 16.3.2018 vo výške 126,04 eur, nesplatených úrokov z omeškania 39,34 eur a zmluvnej pokuty 2.750,36 eur, a to v lehote 30 dní od doručenia tejto výzvy. Odstúpenie od zmluvy bolo obom žalovaným doručené dňa 29.03.2016.

3. Žalovaní v 1. a v 2. rade v podaní doručenom súdu 11.09.2020 uviedli, že formou refinancovania cez Wüstenrot, stavebnú sporiteľňu, a.s., dňa 29.11.2018 zaplatili žalobcovi dlh vo výške 18.835,95 eur. Žalobca listom zo dňa 24.04.2019 žalovaným oznámil, že neevviduje voči nim žiaden záväzok zo zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX. Následne dňa 25.11.2019 žalobca vzal žalobu čiastočne späť v časti istiny a príslušenstva z dôvodu uhradenia sumy 18.835,95 eur, okrem nároku na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 eur a v tejto časti trval na podanej žalobe. Žalovaní s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasili, ale namietali platenie trov právneho zastúpenia a náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Uviedli, že žalobca im listom z 24.04.2019 oznámil, že voči nim už neevviduje žiaden záväzok zo zmluvy o poskytnutí podpory, a preto nevedia čo predstavujú náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 eur. Uviedli, že dlh žalobcovi riadne a včas splácali od roku 2001 do roku 2015, kedy nastali dôvody, ktoré im bránili v riadnom plnení zmluvy o poskytnutí podpory. V tom čase žalovaný v 2. rade vážne ochorel, jeho zdravotné problémy vyústili v infarkt myokardu a bol rok práceneschopný. Sociálnou poisťovňou mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok a je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Stratili rozhodujúci príjem v rodine, vyčerpali svoje úspory, a zostal im iba príjem žalovanej cca 600,- eur mesačne. Prednostne sa venovali uzdraveniu žalovaného v 2. rade, opakovaným návštevám u lekárov, nemocníc a podobne. Ich dve deti v tom čase študovali na vysokej škole, jedno dieťa na základnej škole. Náklady na bývanie, štúdium detí, liečenie boli vysoké v porovnaní s príjmami, a preto určitý čas nemohli splácať riadne a včas dlh žalobcovi. Keď sa im naskytla možnosť, dlh okamžite žalobcovi uhradili. Po omeškaní s platbami si ich nasledujúce platby žalobca bez oznámenia započítal ako príslušenstvo pohľadávky, čím sa dlh navýšil. Majú za to, že na ich strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania žalobcovi.

4. S poukazom na ust. § 144, § 145, § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), súd uzavrel, že vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcu a súhlas žalovaných, postupom podľa § 145 CSP rozhodol o zastavení konania v časti, ako je uvedené v I. výroku tohto rozsudku.

5. Po čiastočnom späťvzatí žaloby zostal predmetom konania len nárok žalobcu na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 eur. V tejto súvislosti súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom peňažné prostriedky ako podporu vo forme úveru podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania. Úver poskytnutý štátnym fondom nie je spotrebiteľským úverom, a svojou podstatou nejde o spotrebiteľský právny vzťah. V prípade zmluvy o úvere medzi žalobcom a žalovanými nejde o zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľmi, a teda ani o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, z dôvodov, že štátny fond nemá postavenie dodávateľa tak, ako je to definované v ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca v právnom vzťahu so žalovanými nevystupuje ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom žalobca zároveň nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, nakoľko nevykonáva sústavnú činnosť vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Zmluvou poskytnutá podpora predstavuje pomoc a podporu sociálne a finančne znevýhodneným občanom a nie je preto potrebné v tomto smere žalovaných osobitne chrániť, ako slabšiu stranu, pretože žalobca poskytol žalovaným úver za vtom čase mimoriadne nízky úrok, za ktorý v čase jeho poskytnutia by komerčne úver neposkytla žiadna banka podnikajúca na území Slovenskej republiky. Zo zmluvy o poskytnutí podpory uzavretej podľa ust. zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania nepochybne vyplýva aktívna vecná legitímácia žalobcu v konaní o zaplatenie nesplateného úveru s príslušenstvom, keďže žalobca v zmysle uzavretej zmluvy vystupoval vo vlastnom mene ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci.

6. Žalobca je teda právnickou osobou, ktorá ako vyplýva z radu listinných dôkazov predložených žalobcom, ako aj z organizačnej štruktúry zverejnenej na webovom sídle žalobcu, má právny odbor vrátane oddelenia na sledovanie a vymáhanie pohľadávok, a preto niet pochybností o tom, že disponuje dostatočným aparátom pre vymáhanie pohľadávky bez potreby poskytovania úkonu právnej pomoci externou advokátskou kanceláriou. Navyše je zrejmé, že úkon odstúpenia od zmluvy realizovaný žalobcom má nepochybne formulárovú podobu a žalobca k nemu pristupoval v opakovaných prípadoch. Dôvodom zamietnutia žaloby v tejto časti nároku je napokon aj skutočnosť, že vynaloženie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 354,70 eur, nebol žalobcom v konaní žiadnym spôsobom preukázaný. K žalobe do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania nebol zo strany žalobcu predložený žiaden dôkaz preukazujúci vynaloženie týchto výdavkov žalobcom. V tomto smere nie je

postačujúci len poukaz žalobcu na ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, vyhlášku č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ako aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EU zo dňa 16.02.2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Z týchto dôvodov súd v II. výroku rozsudku žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

7. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 CSP.

8. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, postupom podľa § 262 ods. 1 CSP, súd vychádzal z pomeru úspechu vo veci podľa § 255 CSP, a z procesného zavinenia zastavenia konania podľa § 256 CSP. Žalobca mal procesný úspech v časti o zaplatenie istiny 13.625,76 eur s úrokom, s úrokom z omeškania, a zmluvnou pokutou, keďže k späťvzatiu žaloby v tejto časti došlo pre správanie žalovaných, ktorí po podaní žaloby uhradili predmetné nároky žalobcovi. V prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 394,70 eur žalobca úspech nemal, keďže žaloba bola v tejto časti zamietnutá. Z hľadiska pomeru úspechu, respektíve procesného zavinenia zastavenia konania, by žalobcovi voči žalovaným patrila pomerná náhrada trov konania. Súd postupom podľa § 257 CSP stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Dôvody hodné osobitného zreteľa na tento postup videl jednak vo finančnej, zdravotnej, rodinnej situácii žalovaných (bod 6 odôvodnenia), keďže uloženie tejto povinnosti žalovaným nahradiť trovy konania žalobcovi by malo výrazný dopad na ich finančnú situáciu, a mohlo by ohroziť zabezpečenie ich základných životných potrieb. Žalovaný v 2. rade, ako to vyplýva z predložených listín (Oznámenie ÚPSVaR Bardejov, Rozhodnutie sociálnej poisťovne) je osobou ZŤP, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60%, je poberateľom invalidného dôchodku. Súd zohľadnil aj postoj žalovaných, ktorí napriek vyššie uvedenej nepriaznivej osobnej, zdravotnej, finančnej, sociálnej a majetkovej situácie v priebehu konania pristúpili k úhrade pohľadávky voči žalobcovi s výnimkou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Na druhej strane nepriznaním náhrady trov žalobcovi nebude jeho majetková sféra výrazne poškodená, a to s poukazom na finančné a majetkové hodnoty, s ktorými žalobca hospodári.

9. Proti tomuto rozsudku, proti výrokom II. a III., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. odvolateľ považuje za nepreskúmateľné, v dôsledku čoho má za to, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca má za to, že v konaní bolo listinnými dôkazmi preukázané, že žalobcovi vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným. Tieto náklady predstavujú odmenu advokáta, ktorý požadované právne služby riadne poskytol. Zaplatením tejto odmeny advokátovi vznikli žalobcovi skutočné náklady spojené s uplatnením pohľadávky. V prípade uvedeného úkonu išlo o účelne vynaložené náklady na to, aby mohlo byť úspešne uplatnené právo žalobcu na súde. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobca uplatnil svoj nárok cestou príslušného súdu. V zmysle ust. § 121 Občianskeho zákonníka sú náklady spojené s uplatnením pohľadávky jej príslušenstvom. Ak teda žalobca využil na vymoženie svojej pohľadávky od žalovaných, ktorí boli v omeškani s platením svojho splatného záväzku, právne služby advokáta, zaplatená odmena advokátovi za takto poskytnutú pomoc nepochybne predstavuje náklady spojené s uplatnením takejto pohľadávky. Nárok na zaplatenie príslušenstva pohľadávky je národom hmotnoprávnym, a preto nemožno odmenu zaplatenú za poskytnutie právnej pomoci považovať za trovy súdneho konania. Zdôraznil, že dôvody, na základe ktorých súd odôvodnil ust. § 257 CSP o trovách konania sú absolútne neaktuálne. V priebehu rokov sa u žalovaných finančná situácia zlepšila, keďže im bol poskytnutý úver z Wüstenrot, stavebná sporiteľňa, a.s., až vo výške viac ako 18.835,95 eur, ktorým uhradili nárok žalobcu vyplývajúci zo zmluvy o podpore. Zároveň žalovaní v súčasnosti už nemajú akúkoľvek vyživovaciu povinnosť, nakoľko ich potomkom skončilo štúdium na vysokej škole a sú v aktívnom a produktívnom veku s možnosťou uplatnenia sa na trhu práce tak ako ostatní obyvatelia Slovenskej republiky. Rozhodnutím súdu o aplikácii ustanovenia § 257 CSP došlo k výraznej diskriminácii nie len ostatných klientov žalobcu, ale taktiež ostatných obyvateľov Slovenskej republiky. Žalobca ako inštitúcia zriadená zákonom a slúžiaca na implementáciu finančných nástrojov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1203/2013, vykonáva svoju činnosť bez ohľadu na dosahovanie zisku alebo straty. Žalobca môže poskytnúť podporu vo forme úveru len subjektom, ktorí spĺňajú zákonom o štátnom fonde rozvoja bývaní, stanovené kritériá. Žalobca sa nemôže správať obchodne, lebo mu vtom bránia zákonmi dané limity a regulácie a vzhľadom na svoj charakter sui generis

a zákonnú reguláciu nepôsobí v konkurenčnom prostredí a nepôsobí ani v reálnej hospodárskej súťaži, čo je zrejmé napr. aj z toho, že medzi jeho finančné zdroje patria dotácie zo štátneho rozpočtu alebo z fondov EÚ. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutých výrokoch rozsudok zmenil, žalobe o zaplatenie 394,70 eur vyhovel a priznal žalobcovi voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Alternatívne navrhol rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Ďalšie vyjadrenia strán sporu podané neboli.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1, 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie žalobcu, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce, v jeho napadnutých výrokoch, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

14. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a pre zdôraznenie dodáva nižšie uvedené.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185-§ 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods.1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy,

ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúladi.

16. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

17. V prejednávanej veci v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

18. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods.1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O myl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku zreteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré súd rozhodol tak ako to vyplýva z výrokovkej časti rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno preto považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Aj Ústavný súd SR vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že strana sporu sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Odvolacou námietkou bolo, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. Je potrebné uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného SR totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by poprelí zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (vid. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj

povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS46/05, II. ÚS 76/07). Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa vyššie uvedené kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Následnosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, tiež vysvetlil dôvody pre ktoré by rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa ust. § 257 CSP. Preto neobstojí odvolacia námietka nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

20. V danom prípade žalobca žalovaným poskytol podporu (vo forme poskytnutia úveru) na základe a za podmienok upravených v osobitnom predpise, ktorým v danej veci bol zákon č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania. Tento predpis vo svojich ustanoveniach komplexne upravoval všetky podmienky za ktorých bol fond oprávnený poskytovať okrem iného úvery, vrátane vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej Zmluvy o poskytnutí podpory (údaje o zmluvných stranách, účel, výška a druh poskytovanej podpory, spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, boli základnými náležitosťami každého zmluvného vzťahu). V zmluve boli tiež dohodnuté sankcie za oneskorené splácanie (nedodržanie splátkového kalendára), za neoprávnené použitie poskytnutej podpory, za neumožnenie kontroly na stave, respektíve za iné porušenie zmluvných podmienok. Podpora poskytnutá z prostriedkov Fondu bola navyše určená výhradne len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov a nemohla byť žiadateľovi poskytnutá v hotovosti. Poskytnutú podporu musel žiadateľ čerpať iba v súlade s podmienkami zákona č. 124/1996 Z.z. a zmluvne dohodnutými podmienkami. Je potom zrejmé, že Fond pri poskytovaní podpory vo forme úveru neuzatváral zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka. V danej veci tak nešlo o typický úver v zmysle ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale o úver poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 124/1996 Z.z. a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis. Podpora z fondu sa tak poskytovala len špecifickej skupine žiadateľov zo zákonom stanovených podmienok, ktoré boli pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by si vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu (t.j. za iných než komerčných podmienok).

21. Zmluvné strany si v uzavretej zmluve dohodli, že ich práva a povinnosti sa budú riadiť predovšetkým zákonom č. 124/1996 Z.z. a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k štátnemu fondu rozvoja bývania, a ďalej ich vzájomné vzťahy sa budú riadiť ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Občianskym zákonníkom (viď. článok XII. bod 12.3). Strany si tak pre úpravu ich záväzkového vzťahu, aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka nedohodli. I z ďalších zmluvných dojednaní vyplývalo, že si strany pre úpravu svojich vzťahov dohodli aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka (napríklad článok VII. bod 7.1, bod 7.2, článok X., a podobne).

22. Po podaní predmetnej žaloby na súde žalovaní po začatí súdneho konania pristúpili k plneniu žalobcovi v rozsahu 18.835,95 eur, na čo žalobca reagoval čiastočným späťvzatím žaloby. Predmetom odvolacieho konania je zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti, teda v časti príslušenstva pohľadávky, uplatnených nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie riadne a presvedčivo odôvodnil, prečo nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 eur. Žalobca ako právnická osoba má právny odbor vrátane oddelenia na sledovanie a vymáhanie pohľadávok, a preto niet pochybností o tom, že disponuje dostatočným aparátom pre vymáhanie pohľadávky bez potreby poskytovania úkonu právnej pomoci externou advokátskou kanceláriou. Navyše úkon odstúpenia od zmluvy realizovaný za žalobcu má nepochybne formulárovú podobu a žalobca k nemu pristupoval u svojich klientov v opakovaných prípadoch. Dôvodom zamietnutia žaloby v tejto časti je napokon aj skutočnosť, že vynaloženie nákladov na tento úkon právnej služby nebol žalobcom v konaní žiadnym spôsobom preukázaný. Zo strany žalobcu nebol predložený žiaden dôkaz preukazujúci vynaloženie týchto výdavkov žalobcom právnomu zástupcovi. Za takého stavu, správne postupoval súd prvej inštancie, ak žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (výrok II.).

23. Odvolací súd preskúmal a opätovne zvážil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ust. § 257 CSP. Zistený skutkový stav vyplývajúci z obsahu spisu totiž umožňuje právny záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu tohto výnimočného ustanovenia.

24. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Zákon však upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 257 CSP. Aplikácia citovaného ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo z časti neprizná.

25. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomeroch strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií, by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikácia ustanovenia o trovách konania podľa § 257 CSP.

26. Významnými z hľadiska aplikácie ustanovenia § 257 CSP sú okolnosti sporu, ale aj správanie sa strán sporu pred a po podaní žaloby. Žalovaní po podaní žaloby formou refinancovania cez Wüstenrot, stavebnú sporiteľňu, a.s., dňa 29.11.2018 zaplatili žalobcovi dlh celkom vo výške 18.835,95 eur, pričom žalobca im listom zo dňa 24.04.2019 oznámil, že k uvedenému dňu voči žalovaným žiaden splatný alebo nesplatný záväzok zo zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX. neevviduje a predmetný zmluvný vzťah považuje za ukončený. Zo spisu navyše vyplýva, že žalovaní sa ocitli v nepriaznivej osobnej, životnej a finančnej situácii. Dlh žalobcovi najprv riadne a včas splácali od roku 2001 do roku 2015, kedy žalovaný v 2. rade veľmi ťažko ochorel, bol dlhodobo práceneschopný, žalovaní stratili rozhodujúci príjem do rodiny, t. j. príjem žalovaného v 2. rade. Navyše vyčerpali všetky svoje úspory a žili iba z príjmu žalovanej v 1. rade, ktorý predstavoval cca 600,- eur mesačne. V súčasnosti príjem žalovaného v 2. rade predstavuje invalidný dôchodok v sume 169,20 eur, je osobou zdravotne ťažko postihnutou, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60%. V naznačenej súvislosti je však dôležité zdôrazniť, že súd pri skúmaní existencie osobných, sociálnych a majetkových dôvodov, ako dôvodov hodných osobitného zreteľa je povinný vždy zohľadniť nie len sociálnu situáciu strany, ktorej má byť uložená povinnosť nahraďiť trovy súdneho konania, ale aj sociálnu situáciu sporovej strany (úspešnej strany sporu), ktorej by sa malo z titulu priznania nároku na náhradu trov súdneho konania plniť. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na strane žalovaných existujú nepriaznivé osobné, majetkové a sociálne pomery, naopak na strane žalobcu nepriznaním náhrady trov konania nebude jeho majetková sféra výrazne poškodená, a to s poukazom na finančné a majetkové hodnoty, s ktorými hospodári. Správne zohľadnil súd prvej inštancie postoj žalovaných v konaní, ktorý napriek obzvlášť ťaživej, osobnej, finančnej, majetkovej a sociálnej situácii v priebehu konania pristúpili k úhrade pohľadávky voči žalobcovi s výnimkou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

27. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so súdom prvej inštancie a nepovažoval za spravodlivé, aby žalovaní znášali trovy konania žalobcu, a preto potvrdil rozsudok aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

28. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, ale v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z článku 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP, v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nie len nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti Civilného súdneho konania.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).